

Landbouwbeleid draait ons de nek om

Het systeem van landbouwsubsidies van de Europese Unie leidt tot een ecologische en economische ramp, zegt milieukundige Guus Geurts. Zijn stelling: **Het landbouwbeleid draait ons de nek om.**

Leeuwarder Courant 15 april 2013

GUUS GEURTS

Ondanks vele waarschuwingen van deskundigen bleven politieke partijen als VVD, CDA en PvdA lang vasthouden aan het geldverslindende, ineffectieve en asociale prestige-project van de hypotheekrenteaf-trek. De negatieve gevolgen zullen onze maatschappij nog lang parten spelen. In de analyse bleek dat vooral een zeer sterke lobby van de banken en de lafheid van een grote meerderheid van de politici ervoor hebben gezorgd dat niet eerder werd ingegrepen.

Een vergelijkbaar proces is al decennia gaande rond het landbouw- en handelsbeleid van de Europese Unie. Elk jaar wordt €50 miljard aan Europese landbouwsubsidies besteed. Minstens de helft hiervan is weggegooid geld, omdat ze het voedselverwerkende bedrijven en handelsbedrijven mogelijk maken voedsel onder de kostprijs in te kopen. Hierdoor behalen die bedrijven grote winsten en worden Europese overschotten onder de kostprijs gedumpt op markten in ontwikkelingslanden.

De maatschappij wordt echter wijsgemaakt dat deze subsidies niet handelsverstoring zijn en bijdragen aan een vergroening van de landbouw. Slachtoffer hiervan zijn niet alleen de boeren in ontwikkelingslanden, maar ook boeren in Europa, die te maken krijgen met lage en instabiele prijzen. De subsidies die zij krijgen als compensatie voor prijsverlagingen in het verleden, zijn bij lange na niet voldoende om de duurzame en diervriendelijke producten te leveren waar de burger recht op heeft. ~~Laten we stoppen met deze geldverslindende, onrechtvaardige~~

en milieuvriendelijke subsidies.

Door een aantal maatregelen kunnen boeren kostendekkende prijzen krijgen, betalen consumenten een eerlijke prijs voor veel duurzamere en diervriendelijkere producten en wordt belastinggeld bespaard.

Ten eerste zal door productiebeheersing de productie in de EU moeten worden afgestemd op de consumptie. Dit voorkomt overschotten, te lage prijzen en dumping. Daarnaast dient Europa zo veel mogelijk zelfvoorzienend te worden en niet langer beslag te leggen op schaarse landbouwgrond en water in ontwikkelingslanden.

Door bijvoorbeeld importheffingen op geïmporteerde soja en palmolie krijgen Europese boeren weer de kans hier eiwit- en oliehoudende gewassen te telen. Ook zijn importheffingen op andere basisproducten als graan, melk en vlees nodig. Dan kunnen de milieu- en dierenwelzijn-eisen aanzienlijk worden versoepeld, industrie en handel kunnen immers niet meer de wereld afstropen naar de goedkoopste producten.

Ook zullen Europese ecotaksen op fossiele energie ervoor moeten zorgen dat ook binnen de Europese Unie de productie zo lokaal en milieuvriendelijk mogelijk plaatsheeft.

Alleen boeren die extra groene diensten leveren krijgen vergoeding

doordat transport, kunstmest en bestrijdingsmiddelen duurder worden. Belasting op arbeid kan dan omlaag.

Door deze maatregelen worden alle sociale en milieukosten in de prijs van de consument verwerkt. Als tegelijkertijd de marktmacht van supermarkten en industrie wordt aangepakt, kunnen de prijsverhogingen voor de consument erg meevallen.

Verder krijgen alleen boeren die extra groene diensten leveren aan de maatschappij - zoals op het gebied van natuur-, water- en landschapsbeheer - hiervoor nog een vergoeding. De overige boeren hebben genoeg aan eerlijke en stabiele prijzen. De €30 miljard die zo bespaard wordt, kan gebruikt worden voor de centrale duurzame energieopwekking op het platteland.

U ziet: buiten de multinationals in de agribusiness zijn er alleen maar winnaars bij marktregulering. Maar waarom gebeurt dit dan niet? Inderdaad: hun lobby bij de Europese Unie en in nationale lidstaten is te machtig. Partijen als VVD, CDA, D66 en PvdA zijn te laf om hier weerstand aan te bieden of blijven geloven in de mythe van oneindige groei op een 'vrije' wereldmarkt.

Ondanks de huidige ondervoeding en voedselschandalen, de crisis onder boeren wereldwijd, de veel te grote afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en door de landbouw veroorzaakte klimaatschade, het onrechtvaardige beslag op land en water in ontwikkelingslanden, de vernietiging van de laatste natuurgebieden én het weggooien van Europees belastinggeld, durft men niet te pleiten voor ingrijpen in deze markt. Tot de wal het schip keert.

Guus Geurts is auteur van Wereldvoedsel Pleidooi voor een rechtvaardige en ecologische voedselvoorziening

Net als met de landbouwsubsidies het gemeenschapsgeld wordt weggegooid, wordt er nu ook geld weggegooid in de bodemloze put, die de zgn. klimaattransitie zal blijken te zijn.